

Monumentnummer*: 512675

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 16 juni 1999
Kadaster deel/nr 82772/99

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Tzummarum Waadhoeke Fryslân

Locatiennaam Locatieomschrijving
Tzummarum

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Tzummarum C 3359

Omschrijving**

Inleiding

Het TOILETGEBOUW of retiradegebouw annex bergplaats werd in 1903 onder maatschappij-gebonden architectuur bij het station van de Noord-Friesche Locaal-Spoorwegmaatschappij gebouwd. Na de opheffing van de spoorverbinding en het station per 2 oktober 1961, is het toiletgebouw ernstig in verval geraakt, maar wegens de ensemblewaarde van zodanig belang dat het als afzonderlijk onderdeel van het complex wordt beschermd.

Omschrijving

Het bijgebouw heeft een rechthoekige plattegrond en is naar functie in verschillende materialen opgetrokken: het eigenlijke toiletgebouw is opgetrokken in baksteen en de bergplaats is getimmerd in hout. Het geheel is onder een flauw hellend dak eertijds bekleed met zink, met een ruim overstek en een kleine sierspant. Het metselwerk bestaat uit donkerbruine bakstenen verlevendigd met twee banden in gele bakstenen. In de noordgevel twee deurkozijnen: één naar het houten gemak, de andere naar de ruimte met twee urinoirs; in de zijgevel twee ronde ventilatie-openingen.

De bergplaats heeft verticaal houtbeschoot met een afdeklap op de naden tussen het beschoot. In de noordgevel een tweeruitsvenster; in de westgevel een opgeklampte deur met bovenlicht.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

Het toiletgebouw of retiradegebouw annex bergplaats uit 1903 is van algemeen cultuurhistorisch belang:

- vanwege de bijzondere samenhang tussen de functie en het materiaalgebruik;
- als essentieel en contemporain onderdeel van het stationsgebouw;
- vanwege de typologische en functionele zeldzaamheid op provinciaal niveau.

Hoofdcategorie

Voorwerpen op pleinen en dergelijke

Subcategorie

Straatmeubilair

Functie

Toiletgebouw